

“వస్తున్నా, వస్తున్నా. ఏం కొంప మునిగింది? తెల్లారింది మొదలు ‘కావుడా, కావుడా’ అని ఒకటే గావుకేకలు, మనిషికి ఊపిరాడనీయకుండా!” అంటూ వినవిసా వచ్చింది కామేశ్వరమ్మ. ఆవిడ కూడా అరవయ్యోవడిలో వడింది. కాసె ఎగగట్టిన ఎర్రనిచీర, వెండిదారంలా మెరుస్తున్న జుట్టుతో పెట్టినకొప్పు, ముడతలు వడుతున్న నుదుటిమీద పావలా కాసంత కుంకుమబొట్టు, కాళ్లకు కడియాలూ, గొల్లెవు గొలుసులూ, వీటితో పార్వతీదేవి భూలోకానికి వస్తే ఇలాగే వుంటుందేమో అనిపిస్తుంది.

“అది కాదే ముసలీ! అప్పుడే వసంతకాలం వచ్చేసింది చూశావా?” ముఖం కడిగేసుకుని భార్య చెంగుపెట్టి తడివొత్తుకుంటూ అన్నాడు సుబ్రమణ్యం.

చెంగు లాక్కుని “బావుంది సరసం! ఎన్నేళ్లు వచ్చినా బుద్ధిపోలేదు” అని ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయింది ఆవిడ. వెళ్లి నవ్వుకుంది.

మళ్లీ అంతలోనే కేక, “ఏమేవ్ గోంగూర అమ్మొచ్చింది, డబ్బులు వట్రా!” అని.

“పాడు గోంగూర! ఈ వయసులో ఒంటికి వడదంటే వినిపించుకోరు, ఖర్మ! వీధి అరుగుమీద కూర్చుని పొద్దన్నమానం పాడుబేరాలు!” అని రునరుసలాడుతూ డబ్బులూ, చేతా పట్టుకువచ్చి బయటవడేసింది. ములక్కాడల కేక చెవిన వడింది. “ఇదుగో ఏమండోయ్! ఆ గోంగూర వర్షు కానీ ములక్కాడలు కొందాం. పప్పుపులుసులో వేస్తాను. మహ

విచిత్ర గార్లస్వం వాణ్ణి

ఓగేటి ఇందిరాదేవి

ఎర్రబారుతున్న చెక్కిళ్లతో సూర్యుణ్ణి ఆహ్వానిస్తున్న తూర్పుదిక్కు స్వాధీనపతికను తలపింపజేస్తూంది. ఎదురింట్లో వేపచెట్టు మీద కాకులు గోల మొదలుపెట్టాయి. కోయిల కూడా ఉండి వుండి “కుపశా” అంటున్నది ఎక్కణ్ణించో.

వీధి అరుగు చివర కూర్చుని దంతధావనం సాగిస్తున్న అరవయ్యేళ్ల సుబ్రమణ్యం ముసిముసిగా నవ్వుకుని “కావుడా! కావుడా!” అని పిల్చాడు.

ఘుమఘుమలాడతాయి” అన్నది ప్రసన్నంగా.

“అదేం కుదరదు. ఇవాళ గోంగూర వండవలసిందే!” ముసలాయన భీష్మింపు.

“వండను గాక వండను! ఓ ములక్కాడలూ! ఇలా రా!” ముసలాలిడ బెదిరింపు.

“అర్జణా గోంగూర పెట్టవే లక్ష్మీ! ఇది గాకపోతే దీని తలలో జేజెమ్మ వండుతుంది” మూతి బిగించాడు సుబ్రమణ్యం.

కాసేవటికి ఆవిడ ములక్కాడలు వుచ్చుకుని, ఆయన గోంగూర తీసుకుని లోపలికెళ్లిపోయారు.

గోంగూర గంప నెత్తిమీదకెత్తుకుంటూ "అదేటి నన్యాసి మావా! ఈల్లిద్దరూ ఎప్పుడూ గయ్ గయ్ న పోట్లాడుకుంటారుగానీ మామూలుగా అసలు మాట్లాడుకోరే?" అన్నది లక్ష్మి.

కిసుక్కున నన్యాడు ములక్కాడల..నన్యాసి, "అదంతేలేహే! మనువాడితేగానీ మనక్కూడా తెలవదు" అన్నాడు.

తొమ్మిదిగంటలకల్లా భర్తకు అన్నం వడ్డించి విసురుతూ కూర్చుంది కామేశ్వరమ్మ.

"ముల్కాకాడలు లేతవేనే! వులుసు కమ్మగా వుంది" అని మెచ్చుకున్నాడాయన.

"గోంగూర మరీ బావుందండోయ్! ఇంత వులువు వుందనుకోలా కూరలో!" అని కామేశ్వరమ్మ మెచ్చుకుంది. సుష్టుగా భోంచేసి, బ్రేవ్ న తేనుస్తూ, మధ్యగదిలోకి వచ్చి వడకకుర్చీలో వాలాడు సుబ్రమణ్యం. అప్పుడప్పుడు ముక్కుపాడుం పీలుస్తూ మధ్యమధ్య భజగోవిందశ్లోకాలు పాడుకుంటూ ఆనందిస్తున్నాడు.

వంటిల్లు బాగుచేసుకుని తాంబూలం రోట్లో వేసి నూరి "ఇందండి!" అని నిష్ఠురంగా భర్తకందించి మరో వడకకుర్చీలో జార్లవడింది కామేశ్వరమ్మ. తరువాత ఆ దంపతుల మధ్య వివిధవిషయాలను గురించి విభిన్నాభిప్రాయాలు చెలరేగాయి. కాసేవు నిద్రపోయారు కూడా. అప్పుడు యాదవకులానికి ముసలం వుట్టినట్లు అనుకోకుండా ముసలాయనకి ఒక కోరిక కలిగింది. ఇహ వుండబట్టలేక అడగనే అడిగాడు, "కావుడూ! బొబ్బట్లు తినాలని వుండే!" అని.

"బుద్ధి బూరెలు తింటానంటే రాత గాడిదలు కాస్తానందట! మహా సంపాదించేవాడికన్నా చెల్లదు! బొబ్బట్లు తక్కువయ్యాయట! ఏం పెట్టి చెయ్యమంటారు?" అని తన సహజధోరణిలో జమాయించి దులిపేసింది ముసలమ్మ.

మిగతావిషయాల్లో అయితే వట్టించుకునేవాడు కాదేమో, ముసలాయన. కానీ తన సంపాదన గురించి ఎద్దేవా చేసేసరికి సహించలేకపోయాడు. "ఇంకా సంపాదించి పొయ్యాలా నీ మొహాన? మొన్నటిదాకా సంపాదించింది చాలదుటే?" అని విరుచుకుపడ్డాడు.

దానికేమీ జంకకుండా "ఔనాను, ఇదిగో ఈ వట్టుచీర మీరు కొనిపెట్టిందే! ఈ కట్టెవంకీలు, వడ్డాణం, మీ సంపాదన పెట్టి చేయించుకున్నవే! మనం ఊగే ఈ ఉయ్యాలబల్ల మీరు తెచ్చిందేగా?

ఈ కథను 27.3.1968 ఆంధ్రప్రభ సచిత్రవారపత్రిక సంచికలో ప్రచురించాము

నాదే పొరిపాటు" అంటూ లెంపలు వాయింతుకుంది ముసలమ్మ.

ఇద్దరిలో తీసిపోయేది ఎవరు గనక? ఆ తరవాత ఉరుములతో, మెరపులతో పెద్దగాలివాన మొదలైంది వాళ్లమధ్య.

దాని ఫలితంగా ఎప్పుడూ ఎరుగని విచిత్రం ఒకటి సంభవించింది. కామేశ్వరమ్మ సంచీ తీసుకుని పెద్దమ్మ కూతురుగారింటికి వెళ్లిపోయింది అప్పటికప్పుడు.

"అబ్బ! ఎన్నాళ్లకు వచ్చావే మా ఇంటికి? బావగారు రానిచ్చారూ?" సంతోషంతో ఆహ్వానిస్తూ అడిగింది సుందరమ్మ.

"ఏమే అమ్మాయి! నిన్ను చూడాలనిపించి తక్షణం బయలుదేరి వచ్చేశాను" కళ్లలో గిరున

ఆశ్చర్యంగా చూసింది సుందరమ్మ. ఆవిడ ఎరిగినంతవరకూ అక్కాబావలది ఆదర్శదాంపత్యం. కానీ, ఇప్పుడు...

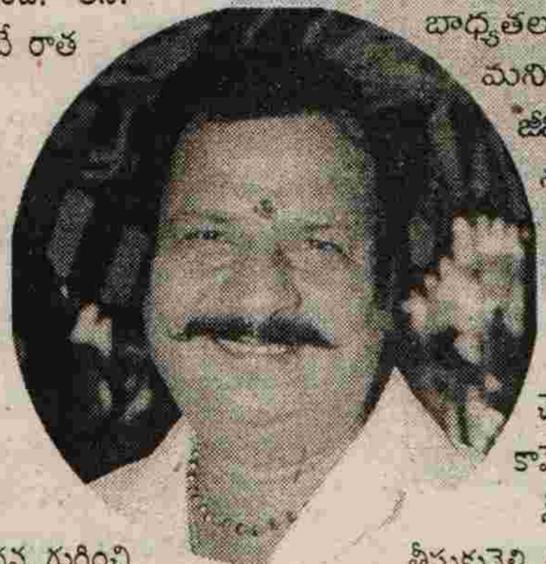
"అవునే. నిజమే... పెద్దతనం పైబడిన కొద్దీ ఉత్తివుణ్యానికే చిరుబుర్రులాడుతున్నారు. మనం ఔనన్నదానికల్లా కాదనటం, కాదన్నదానికల్లా ఔననటం... రామరామ! ఎంత సరివుచ్చుకుందామన్నా లాభం లేకపోయిందే! విసుగెత్తిపోయి మీ ఇంటికి వచ్చాను" అన్నది కామేశ్వరమ్మ తప్పు చేసినట్లు తలకాయ వంచుకుని. సాయంత్రం ముగిసిపోబోతున్నది.

నడివయస్సులో మట్టమధ్యాహ్నంవేళ తీర్క్ణికిరణాలలో లోకాన్ని వేగించిన సూర్యుడు ముసలివాడైపోయి శాంతతేజం కురిపిస్తున్నాడు. ఆయన కిరణాలు పడి వింతవింతలుగా మెరిసిమెరిసిపోతున్నాయి ఇసుకదిబ్బలు. వచ్చని పొలాన్ని రాచుకుంటూ సర్మని చప్పుడు చేస్తున్న గాలి. ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తుండగా వదాలు పాడుకుంటూ వశువులను ఇళ్లకు తోలుకుని వస్తున్న

వగటివేషాలే స్ఫూర్తి!

ప్రముఖ విలక్షణనటుడు రాళ్లపల్లి నటన కోసమే పుట్టారనిపిస్తుంటుంది. ఎటువంటి వాత్రలోనికైనా పరకాయప్రవేశం చేసే నటుడాయన. 1972లో 'స్త్రీ' చిత్రంతో రంగప్రవేశం చేసిన రాళ్లపల్లి, అంతకుముందు నాటకరంగానుభవం గలవారు. ఆయనకు నచ్చిన ఆయన వాత్రలు, దాదాపు ముప్పయ్యే చిత్రాలలోనివి. నాటకం జీవితమైతే, సినిమా పూర్తిగా నాటకమే అనే అభిప్రాయంగల రాళ్లపల్లి, "నటనలో నాకు పగటివేషగాళ్లే ఆదర్శం. వారితో చాలా రోజులు గడిపాను. వాళ్లు అనుదీనం నటిస్తూనేవుంటారు. వారినుంచి నేనెంతో నేర్చుకున్నాను" అంటారు. అవార్డులు బాధ్యతలను పెంచుతాయనీ, వాటివల్ల గర్వం ఆవరించకుండా వుంటే, అవి మనిషి ఎదుగుదలకు తోడ్పడుతాయి-అంటారు కూడా. ఆయన జీవితధ్యేయం చివరిశ్వాస వరకూ నటిస్తూనే వుండాలనేదే. అలాంటి నటులు చిరకాలం వెలగాలని అందరూ కోరుకుంటారు.

ఎన్.

నీళ్లు తిరుగుతుండగా చెల్లెల్ని కావలించుకుంది కామేశ్వరమ్మ. సాదరంగా లోపలికి

తీసుకువెళ్లి కూచోబెట్టి చిక్కటి కాఫీ చేసి అక్కయ్య చేతికిచ్చి మళ్లీ అడిగింది "బావగారు రాలేదేం అక్కయ్యా? పెద్దతనంలో ఎక్కడుంటున్నారు? పావం, అసలు ఆయనకి నువ్వు తప్ప ఎవరు అన్నం పెట్టినా సయించదు గదా!"

"అయ్యో! ఆయన ఇదివరకటి బావగారు కాదే తల్లీ! మారిపోయారే అమ్మా! పూర్తిగా మారిపోయారు" అని కళ్లు ఒత్తుకుంది.

జీతగాళ్లు, నాగళ్లు భుజాన పెట్టుకుని ఆదరాబారరా వస్తున్న రైతులు, వాళ్లలో ధర్మవత్పీదర్శనోత్సాహలైన వారు మరీ తొందరగా నడుస్తున్నారు. ఘల్లుఘల్లున కాళ్లకడియాలు మోగగా బిగించి పైట దోపి, మంచినీళ్లు తెచ్చుకుంటున్న వడుచులు కనువిందు చేస్తున్నారు.

వాతావరణం మనోజ్ఞంగానే కాక కోలాహలంగా కూడా వుంది. పాలు తీసి ఇంట్లోకి వస్తుంటే అక్కయ్య కళ్లుతుడుచుకోవటం చూసి చకితురాలైపోయింది సుందరమ్మ. సాలోచనగా తల పంకించి పాలు కుండలో పోసి, పిడకలు దానిమీద పడేసి ఇవతలికి వచ్చింది. "అక్కయ్యా! క్షీరాబ్ధి

బాల్యమిత్రుల చిత్రం!

ఇదో తెలుగు సినిమా పేరులాగుంది కదూ? కాదు. నిజంగానే బాల్యమిత్రుల చిత్రమే. స్టూలీ అభిషేక్ బచ్చన్, రాణీముఖర్జీ, జాకీ ఖాన్, సుస్మితా సేన్ జంటలుగా నటిస్తున్న చిత్రం పేరు 'బస్ ఇత్నా సా భ్యాబ్ హై'-అంటే ఓ చిన్న కల అని అర్థం. చాలాకాలంగా తాను నటుడవుదామనుకుంటున్న గోల్డీబెహల్-కచ్చితంగా బాలీవుడ్ నటి సోనాలీబెంద్రే ఫ్రీయుడే-షారూఖ్ ఖాన్ చిత్రం 'బాజీగర్' చూశాక దర్శకత్వం చేద్దామనుకున్నాడు. అభిని కలిస్తే అతను దర్శకుడైతే తనకు నటించడానికి అభ్యంతరం లేదన్నట్టు గోల్డీ తండ్రి రమేశ్ బెహల్ 70ల్లో 'ది ట్రయిన్, జవానీ దీవానీ, కన్ మే వాదే' వంటి హిట్ చిత్రాల నిర్మాత. భవిష్యత్తులో రణధీర్ కపూర్, ఇయాబచ్చన్ నటించిన హిట్ చిత్రం 'జవానీ దీవానీ'ని అభిషేక్ -కరీనలతో మళ్లీ తీస్తానంటున్నాడు గోల్డీ. బాగుంది గోల్డీ! ముందు తొలిచిత్రం విడుదల కానీ!

ఎస్.

ద్వారశినాడు కృష్ణతులసితో అప్పుడే ఎంత పెనవేసుకుని పెరిగిందో లక్ష్మీతులసి, చూశావా?" అని పిలిచింది.

దానితో మరీ కలతపడిపోయింది కామేశ్వరమ్మ. మనసున ఇదివరకు ఒకసారి ఆయన ఇంట్లో వున్న తులసి మొక్కల్ని చూసి, "కావుడా! ఈ కృష్ణతులసిని నేనూ, ఈ లక్ష్మీతులసిని నువ్వు!" అన్నమాట గుర్తుకువచ్చింది.

అక్కయ్యని దొడ్లోకి తీసుకువెళ్లి, తన పెంచిన పూలమొక్కలూ, అవి చచ్చిపోకుండా తను తీసుకున్న జాగ్రత్తలూ అన్నీ చెప్పటం సాగించింది సుందరమ్మ.

ఒకచోట ఆగి, "ఔనే అమ్మాయీ! ఈ రంగు చంద్రకాంతం ఎక్కడ సంపాదించావే? ఎన్ని చోట్ల వెతికినా నాకు దొరకనేలేదూ!" అంటూ ఆ చెట్టుని ప్రేమగా స్పృశించింది కామేశ్వరమ్మ. నిజానికి ఆ చంద్రకాంతమంటే సుబ్రమణ్యనికి ఎక్కువ ఇష్టం.

"నీకు కావలిస్తే నేనిస్తాలేవే. పూలు తొందరగా కొయ్యాలక్కయ్యా! మీ మరదిగారు వచ్చేవేళ్లికి చక్కగా తయారై ఈ పూలు పెట్టుకుని రాకపోతే ఊరుకోరు" అంటూంటే వివ్వెరబోయి చెల్లెలికేసి పరీక్షగా చూసింది కామేశ్వరమ్మ. తెలియకుండానే నిట్టూర్చింది.

పూచిన తండ్రిలా వుంది సుందరమ్మ. నలభైయేళ్లు ఎప్పుడో దాటినా ఆవిడ మేని బంగారువన్నె తగ్గిపోలేదు. పలచని చర్మమేమో ఆ మాటలు అనేటప్పుడు చెంపలు ఎర్రబడటం స్పష్టంగా కనిపించింది. అసలు మణిశలాక లాంటి మనిషేమో మబ్బురంగు చీర మరింత అందం ఇస్తోంది. మెళ్లో మూడుపేటల చంద్రహారం, చేతులకు నాలుగు జతల బంగారం గాజులు వున్నాయి. 'ఎట్లా అయినా సుందరి

అదృష్టవంతురాలు, పెట్టిపుట్టింది' అనుకుంది.

"ఏమీటే అక్కయ్యా, అట్లా చూస్తున్నావు?" అన్నది సుందరమ్మ.

"ఏం లేదు, నీ వక్కన నేను నుంచుంటే దిష్టిబొమ్మలా వున్నాను కదే, నల్లపూ నలోకి తెల్లపూన లేకుండా!" అనేసింది.

జాలిగా నిట్టూర్చింది సుందరమ్మ. "ఎంత మాటన్నావే అక్కయ్యా? సారేచీరలూ, నగలూ సతికి కా విల భూషణములు అన్న సంగతి తెలియదటే నీకు మటుకు? నిజమైన సంపద నీది. ఆరుగురున్నారు కడుపున పుట్టిన బిడ్డలు. ఉన్నదంతా ఊడ్చి మగపిల్లలిద్దరికీ చదువులు చెప్పించావా? మంచినంబంధాలు చూసి నలుగురు ఆడపిల్లలకూ పెళ్లిళ్లు చేశావా? నాకూ వుంది డబ్బు. కానీ అదే శాశ్వతమేంటే? మేమిద్దరం పోయాక మమ్మల్ని తలుచుకునేవాళ్లయినా ఉండరు గదా! ఆయనగూడా నన్ను ఎప్పుడూ గొడ్రాలివని సాధిస్తూనేవుంటారు" అన్నది బాధగా.

తలుపు తట్టిన చప్పుడు వినిపించింది అంతలోకే.

"అదుగోనక్కయ్యా! మీ మరదిగారు వచ్చేశారు" అని గబగబా వెళ్లిపోయింది సుందరమ్మ.

దగ్గర కూర్చుని భర్తకు అన్నం పెట్టి వక్కవలుకు అందించి "రావే అక్కయ్యా! మనం అన్నం తిండాం" అని పిలిచేవరకూ తులసికోటకానుకునే కూర్చుంది కామేశ్వరమ్మ. ఆమె మనస్సులో రకరకాల ఆలోచనలు సుళ్లు తిరుగుతున్నాయి.

"మరే అక్కయ్యా! నీకిష్టమని వంకాయకూరలో అల్లం, పచ్చిమిరపకాయలూ, కొబ్బరి తొక్కివేశాను. కందివచ్చడి రుబ్బాను. నిమ్మకాయ చారు కాచాను. మజ్జిగలో చిటికెడు వాము వేసి పోపుపెట్టాను" అని హడావిడిగా వడ్డించేసింది చెల్లెలు.

అన్నం ముందు కూర్చుంది గానీ, అన్నం సయించటంలేదు అక్కగారికి. "అయ్యా! ఏమిటి అక్కయ్యా? అన్నం తినలేకపోతున్నావే?"

మొహమంతా వాడిపోయినట్టుందనలు?" అని

ప్రశ్నించి, "ఔన్లే- వెధవది,

ప్రయాణమంటే మాటలామరి?"

అని తనే సమాధానం

చెప్పుకుంది.

ఏమనాలో తెలియక

"ఊ ఊ" అన్నది

కామేశ్వరమ్మ.

000

"ఇప్పు... చంపేస్తున్నారు వెధవపిల్లలు! ఆకలో ఆకలో అని ఒకటే గోల! దాత కరువులో

పుట్టారల్లే వుంది. పెట్టేవాళ్లు ఎంత కష్టపడుతున్నారో అన్న ధ్యాస అక్కరలేదు. ఇక్కడేమన్నా పోగు పోసుకూచున్నామా మేము? ఇటు చాకిరీ చేసుకోనా? అటు మేపుతూనే కూచోనా? ఇవతలి చెంబు తీసి అవతల పెట్టేవాళ్లు లేరు, అబ్బ!" అని దండకం చదువుతూ ఆయాసపడిపోతూ పొద్దున్నే బావిలోంచి నీళ్లు తోడుతుంది విశాలాక్షి, సుబ్రమణ్యంగారి పెద్దకోడలు.

"నువ్వు వెళ్లి పిల్లలకు చద్దన్నాలు పెట్టమ్మా. నీళ్లు నే తోడుతాను పసివెధవల్ని తిడతావు దేనికో? వాళ్లకు మటుకు ఆకలెయ్యదూ?" అంటూ వచ్చాడు, దొడ్లో పొదులు తీస్తున్న సుబ్రమణ్యం. కామేశ్వరమ్మ లేని ఇంట్లో క్షణంకూడా వుండలేక కొడుకు దగ్గరకు చేరాడాయన.

"ఎందుకెయ్యదు ఆకలి? తేరగా వస్తుంటే సరి! మీరేం నీళ్లు తోడకండి. మామగారి చేత చాకిరీ చేయిస్తూందన్న అప్రతిష్ట నాకెందుకు?" అంటూనే బొక్కెన అక్కడ పారేసి విసురుగా వెళ్లింది విశాలాక్షి.

చాంతాడు అందుకుంటూ ఉస్సూరుమన్నాడు సుబ్రమణ్యం. పాపం, కాముడు ఎక్కడుందో? ఎన్నడైనా బొక్కెనడు నీళ్లు తోడబోతే వంటింట్లోంచి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చేది. బొక్కెన లాక్కుని "మీకెందుకండీ ఈ వనులు? నేను లేనూ?" అనేది. ఏ పని చేయబోయినా అదే మాట. ఇప్పుడు తెలుస్తోంది దాని అర్థం. అతని చేతులు

వణుకుతున్నాయి అలవాటు లేకపోవడం వల్ల.

“తిన్నారుగా పీకలుమొయ్యో? బావి దగ్గర ముసలాయన వున్నారు. కాళ్ళూ చేతులూ కడుగుతారు పొండి!” అని పిల్లల్ని తరిమింది కోడలు. ముగ్గురు మనవలకీ, ఇద్దరు మనవరాళ్ళకీ చేతులూ, కాళ్ళూ కడుగుతూ అనుకున్నాడు సుబ్రమణ్యం-“ఎప్పుడైనా బజారుకు వెళ్లి కూర తెమ్మంటేనే కావుణ్ణి విసుక్కునేవాణ్ణి గదా, ఇప్పుడు నాకు ఇంత శాంతం తెప్పించిన కోడలు అసాధ్యురాలే!” అని.

“ఈయన మన నెత్తికెక్కి కూచుందామనుకున్నాడు గాబోలు! ఎంత పొలం వుంటేమాత్రం ఎలా నిభాయించగలం?

సామాన్యమైన తిండైలే అనుకోవచ్చు, అయినా ఈ చాకిరీ నే చెయ్యలేను బాబోయ్!” గునుపుగా అంటూ కళ్ళు ఒత్తుకుంటూంది విశాలాక్షి.

“షే! మా నాన్న వింటాడేమోనే, ఏదో పెద్దవాడు పాపం! పెద్దకొడుకునని నా దగ్గరికి వచ్చాడు” వెంకటేశం సర్దిచెప్పబోయాడు.

“ఎవరికి గొప్పండీ ఆయన పెద్దవాడైతే? పాపం, అత్తగార్ని సాధించి సాధించి వెళ్ళగొట్టాడు. ఈయన ధాష్టీకానికి ఆ మహాతల్లి తట్టుకోవలసిందే గానీ నావల్ల కాదు!” కోడలి గొంతు.

ధోవతి ఉతికి ఆరేసుకుని లోవలికి వెళ్ళబోతున్న సుబ్రమణ్యం, కొడుకూ, కోడళ్ళ మాటలు విని స్థాణువులా నిలబడిపోయాడు.

000

“అక్కయ్యా! నువ్వేమీ అనుకోనంటే ఒక మాట చెప్పనా?” కొత్తగా జంకుతూ అడిగింది సుందరమ్మ.

“చెప్పవే! ఒకటేం ఖర్చు, వది మాటలు చెప్పు. నువ్వు మాట్లాడుతున్నకొద్దీ వినాలనివుంటుంది నాకు. చిన్నప్పుడు నీకు పెద్దమ్మ సంస్కృతం నేర్పించింది కదూ? అర్థవంతంగా మాట్లాడుతావు. పెద్దనాన్న నేర్పించిన సంగీతం సార్థకమయ్యేట్లు తియ్యగా మాట్లాడతావు” నవ్వుతూ అన్నది కామేశ్వరమ్మ.

ఆపేక్షతో అక్కయ్య చెయ్యి వట్టుకుని మెల్లిగా మొదలుపెట్టింది చెల్లెలు. “మా బావగారు కాస్త కోపదారి మనిషీననుకో. కాని మనసు మంచిదే కదా! నువ్వయినా సర్దుకుపోయి వుండవలసింది! ఆయన స్వభావం తెలుసు గనుక, మనం

ఆడవాళ్ళం కదే, అక్కయ్యా! భర్తను విడిచిపెట్టి జీవితాంతం మరొకరి వంచన బ్రతకటం మంచిదా? నువ్వే చెప్పు! అహా! మా ఇంట్లో ఎన్నాళ్ళన్నా అభ్యంతరం లేదనుకో. అన్నట్లు ఆ మధ్య నాకు జబ్బుచేసినప్పుడు మీ మరిదిగారు వంటమనిషిని పెట్టారేవ్!”

చివరిమాట విని ఉలిక్కిపడింది కామేశ్వరమ్మ. ఒంటిమీద తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకినట్లయింది. అంటే... అంటే... ఏమిటి దాని ఉద్దేశం? చిన్నప్పుడు జీవికాజీవుల్లాగా వుండేవాళ్ళం. చూసి చాలా ఏళ్ళయింది గదా అని వచ్చానుగానీ, అసలు మా మురళి ఇంటికే పోదును. వాడికి నేనంటే ప్రాణం. నిజానికి

ఈ మనిషి మూలంగా కాదూ ఇన్ని తిప్పలు వచ్చిందీ? భర్తను తలుచుకోగానే ఉప్పెనలా ముంచుకువచ్చింది దుఃఖం.

“అయ్యో! అదేమిటే అక్కయ్యా? నేనేమన్నానే, అంత కష్ట పెట్టుకుంటున్నావు? ఈ వయస్సులో ఒకరికొకరు తోడుగా వుంటేమంచిది గదా అని

ముసలితనంలోనే గదా!”

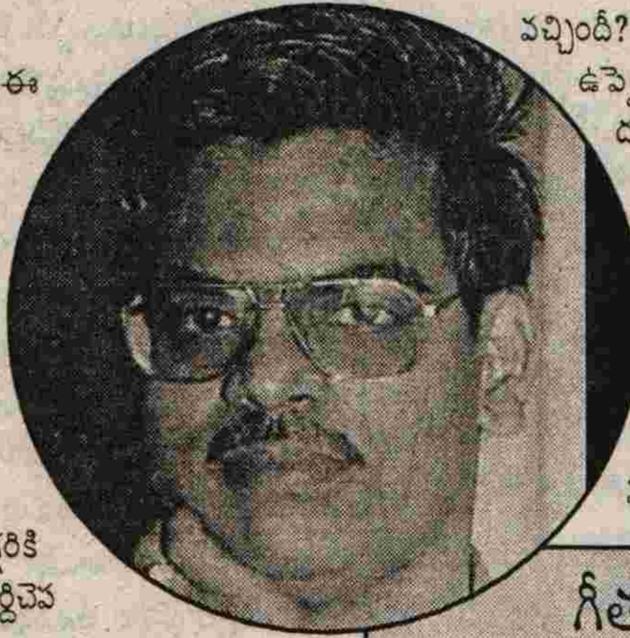
ఆ సాయంత్రమే తన పాతచీరలూ, రెండుమూడు రవికెలూ, చిరిగిన దుప్పటి, మరచెంబు, కుంకుమభరిణి సంచితో వడేసుకుంది కామేశ్వరమ్మ.

దాన్ని చూసి విస్తుపోయింది సుందరమ్మ.

“మా మురళిని చూడాలనుందే!” భర్త దగ్గరికి వెళ్తున్నానని చెప్పడానికి అభిమానం అడ్డువచ్చింది కామేశ్వరమ్మకి.

“చాల్లేవే, నీ నంచీ తీసుకువెళ్లి భోషాణంలో పెట్టి తాళం వేస్తానుండు! రాకరాక మా ఇంటికొచ్చిన దానివి, అప్పుడే వెళతావుటే! అదే పోనీ, బావగారి దగ్గరికి వెళతానంటే అడ్డుచెప్పటం ధర్మం కాదుగానీ,” అంటూ చమత్కరించి, “ఇంతకీ మీ కొడుకు దగ్గరికి పోదామనేనా? నేనిక్కడ నీకేం లోటు చేశానే అక్కయ్యా? నా మాటలకి కోపం వచ్చిందా?” అంటూ తహతహలాడిపోతూ అడిగింది సుందరమ్మ.

లోటు లోటే! కానీ ఏం లోటో చెప్పలేకపోయింది కామేశ్వరమ్మ. “ఛా, అదేంమాటే పిచ్చిదానా? నాకెందుకో రాత్రినించీ గుర్తుకువస్తున్నాడు. నిజం చెప్పాలంటే నీ ఇంట్లో వున్నంత చనువూ, సౌఖ్యం నా ఇంట్లోనే లేవు

గీతరచయితకు గౌరవం లేదు!

అంటున్నారు గీతరచయిత సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి. “పాట రాయమంటే నాకు సంతృప్తికరంగా వుండేలా రాస్తాను. ప్రారంభం నుంచే నేను రాసిన పాటలు ట్రెండ్ సెట్టర్స్ అయ్యాయి. పాట చిత్రికరణ ఎలాగున్నా నాకేమీ పరవాలేదు. పాట రాసేంతవరకే నా పని. అటు తరువాత ఆ చిత్రానికి సంబంధించిన రకరకాల న్యక్తులు కల్పించుకుంటారు. నాకు సంతృప్తి కలిగితే ఫలితం వచ్చినట్లైననుకుంటాను. చిత్రం విజయం, ఫెయిల్యూర్లు ఆ దర్శకుడికి చెందుతాయి. మిగతాఫలితాలు ఆరించకుండా పాట రాసుకోవడం రచయితగా నా లక్షణం” అంటున్నారు సిరివెన్నెల. హిందీ టీవీసీరియల్స్ చూస్తే, ఛానెల్స్లో పాటలు రాసినవారి పేర్లూ, సంగీతదర్శక, గాయకుల పేర్లతోపాటుగా కనిపిస్తాయి. తెలుగులో అలా కనిపించదు. అదే తనకు బాధ కలిగించే విషయమంటున్నారు. ఇకపైనైనా కనిపిస్తాయేమో చూద్దాం.

ఎస్.

అన్నానుగానీ మరో విధంగా కాదే!” అక్కయ్య భుజం మీద ఆప్యాయంగా మృదువుగా తడుతూ అన్నది సుందరమ్మ. “నీ పెళ్ళినాడు అగ్నిదేవుని సాక్షిగా, అందరు బంధువుల సాక్షిగా వ్రయాణం చెయ్యలేదుటే ‘ధర్మచ అర్థచ కామేచ నాతిచరామి’ అని! ఇన్నాళ్ళూ నిక్షేపంగా చెల్లిన ఈ దాంపత్యధర్మం ఇప్పుడు ఎందుకు విచ్చిన్నం కావాలి? అసలు భార్యభర్తలు పరస్పరం తోడునీడగా వుండవలసిన అవసరం

నాకు!” అన్నది పైగా. చివరికి బలవంతాన ఒప్పుకుంది సుందరమ్మ. చేతికిస్తే అభిమానవడి వుచ్చుకోదని గడివిప్పని జరీచీర ఒకటి వుంటే దాన్ని అక్కయ్య చూడకుండా నంచీ అడుగున వడేసింది. పిల్లలకివ్వమని దొడ్లో కాసిన నపోటాలు ఒక యాభై కోయించి ఇచ్చింది. అప్పటికప్పుడు ఇంత మినవసున్ని కలిపి ఉండలుకట్టి మరీ ఇచ్చింది. తెల్లవారుజామునే కామేశ్వరమ్మ వ్రయాణం. ముందుగా నిద్రలేచి

అక్కయ్య కాళ్ళకు వసువు రాసి మొహాన బొట్టుపెట్టి వట్టంచు రవికె గుడ్డ పెట్టింది. చివరికి బయలుదేరుతుండగా కళ్ళలో నీళ్లు నింపుకుని "నా బాగుకోసమే ఇంత చేశానే అక్కయ్యా! ఉగాది వండక్కి బావగారితో కలిసి మా ఇంటికి రావాలి మరిచిపోకు!" అంటూ వీడ్కోలిచ్చింది.

000

"ఇట్లా అయితే లాభం లేదండోయ్! ముందరే చెబుతున్నా, లేదా చేతులు కాలాక ఏమనుకుంటే ఏముంది?"

భర్త కాంప్ నుంచి ఇంటికి రాగానే ఉపోద్ఘాతమేనా లేకుండా చెప్పి కాఫీగ్లాసు టేబుల్ మీద వడేసి గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి ఒక్క అంగలో వంటింట్లోకి వెళ్లిపోయింది మాధవి.

మురళీధరానికి చెప్పరాని ఆశ్చర్యం వేసింది. 'ఇదేమిటి, మాధవికేమైందివా?' అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్లి పీటవాల్యుకుని కూచున్నాడు. కాని తుమ్మల్లో పొద్దు గూకినట్లున్న మాధవి ముఖం మాత్రం ప్రసన్నం కాలేదు. చేతులు జోడించి "దాసుని తప్పులు దండంతో సరి అన్నారు పెద్దలు. మాధవీదేవీ! నన్ను కటాక్షింపవేమి?" అన్నాడు జాలిగా ముఖం పెట్టి.

అతన్ని ఒకసారి ఎగాదిగా చూసి కిలారుమని నవ్వి "భక్తశిఖామణి! క్షమింపబడితివి!" అంది ఇల్లాలు. కాసేపు ఆలుమగల హాస్యాలతో నిండిపోయింది వంటిల్లు.

"ఇంతకీ అసలు కారణం సెలవిచ్చేవు కాదు!"

"తెలియనట్లు నటించకండి. మీరు కాంప్ కెళుతూ మామగారిని రమ్మని రాయలేదా?"

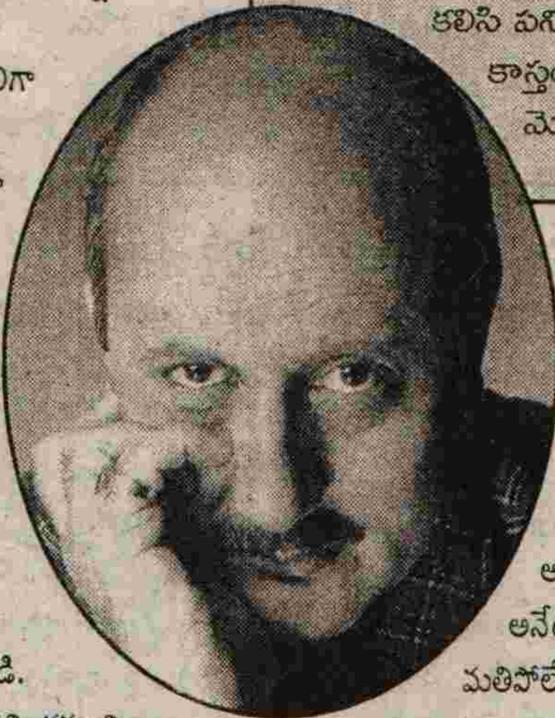
"మా నాన్ననా? నేనా? రమ్మని రాశానా? ఏమిటి మాధవీ నువ్వు?"

"ఏమో మరి, మీరు కాంపుకెళ్ళగానే మామగారు వచ్చారు. మీరే రమ్మని రాశారనుకున్నాను. ఆయనంతట ఆయనే వచ్చారన్నమాట! ఏమండోయ్! ఈయనగారిని ఇంట్లో పెట్టుకుని నెలజీతంతో నేను వేగలేనండీ! ఇదేమన్నా వల్లెటూరా, పాడా, అన్నీ చవగ్గా దొరుకుతాయనుకోవడానికి? అన్నట్లు రేపు బజారుకి వెళ్లి సరుకులు వట్టావాలి రాజావారూ! లిస్టు

అదేం కాదట!

జీటికూలో ప్రసారమై దెబ్బతిని ఆగిపోయిన కార్మకమం 'సువాల్ దస్ కరోడ్ కా.' దానికి ఆంకర్లుగా పని చేసినవారు ప్రముఖబాలీవుడ్ నటీనటులు మనీషాకోయిరాలా, అనుపమ్ ఖేర్. మొదట్లో బాగానే వుండనిపించినా తరువాత బిగ్ బిగి అనుకరించినందువల్లే ఆ ప్రోగ్రాం దెబ్బ తిన్నదని అంతా అన్నారు. మనీషతో ఏవో గొడవలు వచ్చాయన్నారు. దానికి అనుపమ్ సమాధానం చెప్పిన తీరు చూడండి. "ఆమెతో నాకు గొడవలేమిటి? అందరం ఎప్పుడూ సరదాగా కలిసిమెలిసి వుంటాం. అసలు రిహార్సల్స్ చేయించమని ఎంత చెప్పినా ఎప్పుడూ వినిపించుకోనేలేదు. కొత్తగా పెళ్లయిన దంపతులు కూడా అడ్డపైపోవటానికి కనీసం ఏండ్లం పడుతుంది కదా! దాదాపు మూడేళ్ల తరువాత మనీషను కలిశాను నేను. మరలాంటప్పుడు కలిసి పనిచేయటానికి

కాస్తయినా వ్యవధి పట్టదా?" మొత్తానికి ఘటికుడే! ఎస్.

తయారుగా వుంచాను" అంటూ లిస్టూ, మూడు సంచీలూ తెచ్చింది మాధవి.

"ఇవాళ వద్దాలుగోతారీఖు" అన్నాడు మురళీధరం. అనేటప్పుడు 'నీకుగాని మతిపోలేదు కదా?' అన్నట్లు చూశాడు.

"నాకు తెలుసు. మీ ఆశ్చర్యానికి కారణం కూడా తెలుసు. నెలకు సరివడే సరుకులు తెప్పించుకున్నాం గదా, మళ్ళీ ఇదేవిటే అనేగదా? అంతా మామగారి మహత్యం. ఎక్కడైనా ఓ వందైనా అప్పు వచ్చుకుని సరుకులు వట్టండి. పుత్రధర్మం నెరవేర్చడూ మరీ?" పలుచని చెక్కిళ్లు వెక్కిరింపుగా నవ్వుతుండగా అన్నది మాధవి.

ఎలాగో రెండు రోజులు ఊరుకున్నాడు మురళీధరం. మూడోనాడు తండ్రి దగ్గర కూర్చున్నాడు కాసేపు. తియ్యని మాటలమధ్య పొదిగి, "నాన్నా! నువ్విక్కడ వుండటం మాకు దుర్భరంగా వుంది" అనే విషయాన్ని సూచనగా

తెలియవరిచి, డ్యూటీ నెరవేర్చినవాడిలా గాలి పీల్చుకున్నాడు. అంతరాత్మను జోకొట్టి అట్లా చెప్పడం కష్టమే అయినా తప్పలేదు మరి!

కొడుకు ఉవదేశం స్వప్నంగా గ్రహించిన ముసలాయనకి తనమీద జాలివెయ్యలేదు, ప్రపంచం మీద వేసింది. "కన్నబిడ్డలు ముసలితనంలో ఏదో ఒరగబెడతారని ఉన్నదంతా వెచ్చించి చదువులు చెప్పిస్తుంది కదా ఈ పిచ్చిలోకం!" అని.

కూతుళ్లందరూ కావరాలు చేసుకుంటున్నారు. వాళ్ళిళ్ళకు అనలే వెళ్లరాదు. తలదాచుకోవటానికి సొంత కొంప వుంది కదా! అక్కడికే పోయి చెయ్యి కాల్చుకోకతప్పదు. 'అయ్యో, కావుడా! నువ్వు లేని లోటు ఏమిటో తెలుస్తున్నది. అప్పుడు నిన్నెంత వేధించుకుతిన్నాను! ముష్టిబొబ్బట్లు... వాటికోసం మహాఇల్లాల్ని నిన్ను క్షోభపెట్టాను, నేనూ వడ్డాను!' అని తవనవడుతూ అనుకున్నాడు సుబ్రమణ్యం.

"అయ్యో, అయ్యో! ఎంతవని చేశాను! సుందరి చెప్పినట్లు ఇన్నాళ్లూ అన్నీ అనుభవించి ఇప్పుడీ వయసులో ఆయన్ని ఒంటరిగా వదిలేసిపోవటానికి నా మనసెట్లా ఒప్పిందో! పాపం, ఆ రోజు నోరు తెరిచి అడిగారు, బొబ్బట్లు తినాలనుందని! ఇంట్లో సరుకులేవు. ఇంటద్దె రాగానే చేస్తానండీ-అని చెప్పకూడదూ నేను?"

వెధవసాముల కోసం అనవసరంగా తగాదా పెట్టుకున్నాను. అన్ని సాములకంటే నాకీ మంగళసూత్రమే పెద్దసాము!" అని వాపోయింది కామేశ్వరమ్మ.

ఇద్దరూ ఒకేసారి తారసవడ్డారు బస్ స్టాండులో. రెండు క్షణాలు నిశ్శబ్దంగా నిలబడిపోయారు ఇద్దరికిద్దరూ! కళ్ళలో నీటిపొరలు. వెంటనే తేరుకుని భార్య చేతిలో నుంచి సంచి లాక్కుని, "వద, వద! చోద్యం చూస్తున్నావేమిటి? మళ్ళీ వంటకు పొద్దేక్కుతుంది. నాకసలే నిస్రాణగా వుంది" అంటూ వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా నడక సాగించాడు సుబ్రమణ్యం, బొమలు ముడివడుతుండగా.

"ఉంటుంది, ఉంటుంది! ఉండదూ? మరి వండి వార్చడానికి నేను వచ్చాను గదా? నిస్రాణగానూ వుంటుంది, పెద్దమనిషికి కోవమూ వస్తుంది!" విసురుగా అలా పైటచెంగు ఒకసారి జాడించి దోపుకుని వినవిసా ఆయన వెనకాలే వెళ్ళింది కామేశ్వరమ్మ, మరింత కోవంగా.

యథావ్రకారంగా సంసారయాత్ర మొదలు! నిజానికి గార్హస్థ్యజీవితం ఎంత విచిత్రమైనది!!